

DEDE KORKUT

Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi

The Journal of International Turkish Language & Literature Research

---

Cilt 10 Sayı 24 Nisan 2021

Volume 10 Issue 24 April 2021

Samsun- Türkiye/ Turkey

ISSN: 2147 – 5490

DEDE KORKUT

Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi
The Journal of International Turkish Language & Literature Research
ISSN: 2147 - 5490 Kuruluş Tarihi: 2012
Cilt 10/ Sayı 24/ Nisan 2021 Volume 10/ Issue 24/ April 2021

Editör/ Editor:

Doç. Dr. Nuh DOĞAN (Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Türkiye)

Editör Yardımcıları/ Vice-Editors:

Dr. Turan GÜLER (Muş Alparslan Üniversitesi, Türkiye)

Dr. Ahmet DAĞLI (Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Türkiye)

Deniz ARSLAN (Sakarya Üniversitesi, MEB)

YAYIN KURULU/Executive Board

Prof. Dr. Dilaver DÜZGÜN
(Atatürk Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Nebi ÖZDEMİR
(Hacettepe Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Hanifi VURAL
(Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Erhan AYDIN
(İnönü Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. İrfan MORİNA
(Pristine Üniversitesi, Kosava)
Prof. Dr. Oktay Ahmet Ayberk
(Kiril ve Metodiy Üniversitesi-Makedonya)
Prof. Dr. Minehanım NURİYEVA-TEKELİ
(Bakü Mühendislik Üniversitesi, Azerbaycan)
Prof. Dr. Timur KOCAOĞLU
(Michigan Devlet Üniversitesi, ABD)
Prof. Dr. Bekir ŞİŞMAN
(Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Lindita Latifi (XHANARI)
(Tiran Üniversitesi, Arnavutluk)
Doç. Dr. Galibe HACIYEVA
(Nahçıvan Devlet Üniversitesi, Nahçıvan)
Doç. Dr. Yusuf Ziya SÜMBÜLLÜ
(Erzurum Teknik Üniversitesi, Türkiye)

BİLİM VE DANIŞMA KURULU/ Board of Advisory

Prof. Dr. Ahmet BURAN
(Fırat Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Azmi BİLGİN
(İstanbul Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Bahir SELÇUK
(Fırat Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. İbrahim ŞAHİN
(Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Mehmet ÖLMEZ
(Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Metin ÖZARSLAN
(Hacettepe Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Nevzat ÖZKAN
(Erciyes Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Nurullah ÇETİN
(Ankara Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Osman Fikri SERTKAYA
(Emekli Öğretim Üyesi)
Prof. Dr. Salih Okumuş
(Pristine Üniversitesi, Kosava)
Dr. Nazım MURADOV
(Lefke Avrupa Üniversitesi, Kıprıs)
Doç. Dr. Ergin JABLE (Pristine Üniversitesi, Kosava)

HAKEM KURULU/ Referees

Prof. Dr. Abdurrazık REFIYEV,
Prof. Dr. Adnan İNCE
Prof. Kubilay AKTULUM
Prof. Dr. Ahmet NAHMEDOV
Prof. Dr. Alemdar YALÇIN
Prof. Dr. Ali YAKICI
Prof. Dr. İrfan MORİNA
Prof. Dr. Ali DUymAZ
Prof. Dr. Ayşe Emel KEFELİ,
Prof. Dr. Ahmet KARADOĞAN
Prof. Dr. Celal DEMİR
Prof. Dr. Enver MEHMEDİ
Prof. Dr. Ercan ALKAYA
Prof. Dr. Erdoğan BOZ

Prof. Dr. Hatice ŞİRİN
Prof. Dr. Fatma Sabiha KUTLAR OĞUZ
Prof. Dr. Fazıl GÖKÇEK
Prof. Dr. Gayratcan OSMAN
Prof. Dr. Günay KARAAĞAÇ
Prof. Dr. İbrahim TAŞ
Prof. Dr. İslam ZHEMENEY
Prof. Dr. İsmail GÜLEÇ
Prof. Dr. İsmet EMRE
Prof. Dr. Kerime ÜSTÜNOVA
Prof. Dr. Leyla KARAHAN
Prof. Dr. Marcel Edal
Prof. Dr. Mehmet ÖLMEZ
Prof. Dr. Mehmet Fatih KIRIŞÇIOĞLU

Prof. Dr. Melek ERDEM	Doç. Dr. Gülsüm KİLLİ
Prof. Dr. Mesut ŞEN,	Doç. Dr. Mehmet EROL
Prof. Dr. Muharrem DAYANÇ	Doç. Dr. Mehmet GÜNEŞ
Prof. Dr. Muharrem KAYA	Doç. Dr. Mustafa KURT
Prof. Dr. Muhsine BÖREKÇİ	Doç. Dr. Mustafa Levent Yener
Prof. Dr. Mustafa APAYDIN	Doç. Dr. Nermin YAZICI
Prof. Dr. Müzeyyen BUTTANRI	Doç. Dr. Nezir TEMÜR
Prof. Dr. Namık AÇIKGÖZ	Doç. Dr. Orhan KURTOĞLU
Prof. Dr. Oktay AHMED	Doç. Dr. Özer ŞENÖDEYİCİ
Prof. Dr. Osman Fikri SERTKAYA	Doç. Dr. Salim KÜÇÜK
Prof. Dr. S. Dilek YALÇIN	Doç. Dr. Şahmurat ARIK
Prof. Dr. Salim ÇONOĞLU	Doç. Dr. Yunus KAPLAN
Prof. Dr. Rahim TARIM	Doç. Dr. Ümit Özgür DEMİRCİ
Prof. Dr. Timur KOCAOĞLU	Doç. Dr. Yusuf Ziya SÜMBÜLLÜ
Prof. Dr. Şahin KÖKTÜRK	Doç. Dr. Mehmet YASTI
Prof. Dr. Yavuz BAYRAM	Doç. Dr. Cafer ÖZDEMİR
Prof. Dr. Şaban SAĞLIK	Doç. Dr. İlknur Tatar KIRILMIŞ
Prof. Dr. Ülkü ELİUZ	Doç. Dr. Sami BASKIN,
Prof. Dr. Yunus AYATA	Doç. Dr. Salim PİLAV
Prof. Dr. Dr. Ahmet Cüneyt ISSI	Doç. Dr. Osman Ünlü
Prof. Dr. Bülent ÖZKAN	Dr. Ahmet DAĞLI,
Prof. Dr. Muna YÜCEOL ÖZEZEN	Dr. Erdoğan KUL
Prof. Dr. Salih OKUMUŞ	Dr. Ferda ZAMBAK
Prof. Dr. Selçuk ÇIKLA	Dr. Gülten BULDUKER
Prof. Dr. Hakan ÖZDEMİR	Dr. Hasan AKTAŞ
Doç. Dr. Abdullah HARMANCI	Dr. M. Kayahan ÖZGÜL
Doç. Dr. Aktan Müge ERCAN YILMAZ,	Dr. Salih DEMİRBILEK
Doç. Dr. Adem İŞCAN	Dr. Savaş YELOK
Doç. Dr. Ayfer YILMAZ	Dr. Turan GÜLER
Doç. Dr. Aysun SUNGURHAN	Dr. Yılmaz ÖZKAY
Doç. Dr. Dilek ERGÖNENÇ AKBABA	Dr. Ömer SARAÇ
Doç. Dr. Elza ISMAILOVA	Dr. Zübeyde ŞENDERİN
Doç. Dr. Fatih USLUER	Dr. Zivar HUSEYNLI.

YABANCI DİL DANIŞMANLARI/ Foreign Language Editors

Doç. Dr. Emrah EKMEKÇİ (İngilizce/ English)
 Prof. Dr. Juliboy Eltazarov (Özbekçe/ Uzbek)
 Prof. Dr. Minaxanım Nuriyeva Tekeli (Azerice/ Azeri)
 Arai AMIN (Rusça/ Russian)

YÖNETİM MERKEZİ ve POSTA ADRESİ/ Management Center and Post Address

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Kurupelit Kampüsü Atakum/ Samsun

YAYIN TÜRÜ/ Type of publication

Uluslararası Hakemli Süreli (yılıda en az 3 sayı) Yayındır.

İLETİŞİM BİLGİLERİ/ Correspondence Address

E-Posta: dergi@dedekorkutdergisi.com / editor@dedekorkutdergisi.com Web: dedekorkutdergisi.com

DEDE KORKUT DERGİSİ; SOBİAD, Index Copernicus, TEİ (Türk Eğitim İndeksi), ESJI (Eurasian Scientific Journal Index), ResearchBib (Academic Resource Index), Arastirmax (Scientific Publication Index), SIS (Scientific Indexing Services) ASOS (Social Science Index), Journal Factor, CiteFactor ve MLA tarafından taranmaktadır.

DEDE KORKUT DERGİSİ YAYIN ETİĞİ VE YAYIN İHLALİ UYGULAMA BİLDİRİMİ

Dede Korkut Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, hakem ve yazarların isimlerinin saklı tutulduğu çift-kör hakemlik sisteminin kullanıldığı hakemli bir dergidir. Dede Korkut Dergisinin benimsediği yayın süreçleri bilginin tarafsız ve saygın bir şekilde gelişimine ve dağıtımına temel teşkil etmektedir. Yayın sürecine katılan tüm tarafların (yazar, dergi editörü / editörleri, hakemler ve yayıncı) kendilerinden beklenen etik davranış standartlarını kabul etmesi ve uygun davranması gerekir. Dede Korkut Dergisi yayın sürecine katılan bütün taraflar için en yüksek etik standartları geliştirmiştir ve bunları garanti altına almıştır. Yüksek yayın etiği standartları en iyi biçimde desteklenir ve yayın ihlaline (publication malpractices) karşı bütün önlemler en iyi şekilde alınır. Dede Korkut Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi yayıncılığın bütün aşamalarında etik standartları son derece ciddiye alır, iş ahlakının tüm sorumluluklarını kabul eder. Yüksek etik standartlarını garanti eden ve bütün tarafların uyması beklenen Yayın Etiği ve Yayın İhlali Bildirimi, Yayın Etiği Komitesi'nin (COPE) belirlediği etik ilkelere (<https://publicationethics.org/>) dayanmaktadır.

Baş Editör ve Yardımcı Editörün Görevleri

Gönderilen yazılar fikri ve bilimsel içerikleri açısından ırk, cinsiyet, cinsel yönelim, dini inanç, etnik köken, vatandaşlık veya yazarların politik düşünceleri dikkate alınmaksızın değerlendirilir.

Baş Editör, gönderilen makaleden sorumlu alan Editörü ve herhangi bir editoryal kadro, gönderilen makale ilgili herhangi bir bilgiyi yazar, hakemler, muhtemel hakemler ve yayıncı dışında herhangi birine ifşa etmemelidir.

Gönderilen bir makalede henüz yayınlanmamış materyaller, yazarların açık yazılı onayı olmadan Editör'ün kendi araştırmasında kullanılmamalıdır.

Dergiye gönderilen makalelerin hangilerinin yayımlanacağından derginin Baş Editörü veya Yardımcı Editörü sorumludur. Baş Editör ve Yardımcı Editör derginin Yayın Kurulu ve kararları tarafından yönlendirilebilir. Ayrıca iftira, telif hakkı ihlali ve intihal ile ilgili hukuki durumlarda kısıtlanabilir. Baş editör, bunu kararı verme yetkisi olan Yardımcı Editör, diğer editörler veya hakemlerle müzakere edebilir.

Hakemlerin Sorumlulukları

Hakem, editoryal kararlar alınırken Editör ve Yayın Kuruluna destek olur ve yazarla editoryal iletişim aracılığıyla yazarın makaleyi geliştirmesine yardımcı olabilir.

Bir makalenin değerlendirilmesinde bilimsel olarak kendisini uygun bulmayan veya zamanında incelemenin imkânsız olacağını düşünen hakemler, derhal Baş Editöre haber vermeli, böylece muhtemel uygun hakemlerle iletişime geçilmelidir.

İncelenmek üzere alınan yazılar gizli belge olarak değerlendirilmelidir. Baş Editör tarafından yetkilendirilmedikçe başkalarına gösterilmemeli veya başkalarıyla tartışılmamalıdır.

Yorumlar objektif olarak yapılmalıdır. Hakemin kişisel ve art niyetli eleştirisi kabul edilemez. Hakemler uygun destekleyici argümanlarla görüşlerini açıkça ifade etmelidir.

Hakemler, yazarlar tarafından belirtilmeyen ilgili yayınları tespit etmelidir. Daha önce ortaya atılmış bilimsel bir gözlem, bulgu veya düşünceye atf yapılmalıdır. Hakem, söz konusu makale ile diğer veri ve yayınlar arasında önemli bir benzerlik veya örtüşme olması durumunda Editörü bilgilendirmelidir.

Hakemler, değerlendirmesi sonucu elde ettiği bilgi veya fikirleri gizli tutmalı ve kişisel çıkarları için kullanmamalıdır.

Hakemler, kendisine gönderilen makalenin yazarıyla işbirliği, rekabet, çıkar ilişkisi vs. açılardan bağlantılı olması durumunda ya da aynı kurumda çalışması durumunda makaleleri değerlendirmeyi düşünmemelidir.

Yazarların Görevleri

Yazarlar araştırmasının özgün olduğunu garanti eder. Temel bilgiler makalede doğru bir şekilde sunulmalıdır. Bir makale, başkalarının çalışmayı takip edebilmesi için yeterli ayrıntı ve referans içermelidir. Hileli veya bilerek yanlış kullanılan ifadeler etik olmayan davranışlar oluşturur ve kabul edilemez.

Yazarlar, tamamen orijinal eserler yazdıklarından uygun şekilde atıfta bulunulduğundan veya alıntılanıldığından, başkalarının eserlerini ve / veya kelimelerini kullanıp kullanmadıklarından emin olmalıdır.

Dede Korkut Dergisi, yayınlanan ve gönderilen el yazmalarıyla çakışan gönderileri tespit etmek için Crossref Benzerlik Denetimi'ni (iThenticate) kullanır.

Bir yazar genel olarak aynı araştırmayı birden fazla dergide yayınlamamalıdır. Aynı makalenin birden fazla dergiye paralel olarak sunulması etik dışı yayıncılık davranışı oluşturur ve kabul edilemez.

Yazar, makalesinde kullandığı bütün kaynakları kaynaklar bölümünde belirtmelidir. Yazarlar ayrıca çalışmanın özünü belirlemede etkili olan/ olabilecek yayınları özellikle belirtmeli, atıf ya da alıntı yapmalıdır.

Yazarlık, gönderilen çalışmanın tasarımına, yürütülmesine veya yorumlanmasına önemli katkılarda bulunanlarla sınırlı olmalı, yazarlar haksız yazarlıktan kaçınmalıdır. Önemli katkısı bulunanların hepsi ortak yazar olarak yer almalıdır. Araştırma projesine katılanların olduğu durumlarda, Teşekkür bölümünde anılmalıdır.

Tüm yazarlar makalelerde sonuçları veya makaledeki yorumlarını etkilediği şekilde yorumlanabilecek herhangi bir mali ilişkilerini veya diğer önemli çıkar çatışmalarını açıklamalıdır. Proje için tüm mali destek kaynakları açıklanmalıdır.

Bir yazar, kendi yayımlanmış çalışmasında önemli bir hata veya eksiklik tespit ettiğinde, dergi Baş Editörü veya yayıncısını derhal haberdar etmek ve onlarla işbirliği yapmak veya makaleyi geri çekmek veya uygun bir düzeltme yapılarak yayınlamakla yükümlüdür. Yayıncı, bir araştırma kötü niyetli olarak tanımlanırsa, yayımlanmış makaleleri yazarlara önceden bildirimde bulunarak veya bildirmeden geri çekme hakkına sahiptir.

Yayıncının Onayı

Bilimsel suiistimal, hileli yayın veya intihal iddiası durumunda, Yayıncı, Baş Editör ile yakın işbirliği içinde, durumu açıklığa kavuşturmak ve söz konusu makaleyi düzeltmek için gerekli tüm tedbirleri alacaktır. Bu, hızlı bir düzeltme yayınlanmasını veya çok ciddi durumlarda söz konusu çalışmanın tamamen geri çekilmesini gerektirebilir.

Yayıncı ve Dergi, yayıncılık faaliyetlerinde yaş, renk, din, inanç, engellilik, medeni durum, gazilik durumu, ulusal köken, ırk, cinsiyet, genetik yatkınlık veya taşıyıcı durumu veya cinsel yönelim temelinde hiçbir ayırım yapmaz

İÇİNDEKİLER / Contents

DEDE KORKUT

Cilt 10 Sayı 24 April 2021

Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Devrinin Anlatıldığı Romanlarda Yunus Emre. s, 1-14.
Yunus Emre in Novels Portraying the Foundation of the Ottoman State

Mustafa Dere

Rumelili Za'îfî Divanı'nda Deyimler. s, 15-37

The Idioms in Rumelili Za'îfî's Divan

Murat Keklik & Çağlar Aysan

Eski Türkçe tapanın Kökeni Üzerine. s, 38-46

On The Etymology of the Old Turkish tapa

Kaan Yılmaz

Reşat Nuri Güntekin'in Romanlarında Kahvehaneler. s, 47-74

Coffee Houses In The Novels Of Reşat Nuri Güntekin

Yahya Aydın

Garibnâme'de "Kamu" Sözcüğünün Tür Özellikleri Açısından Görünümleri. s, 75-84

Views of The Word "Kamu" In Garibnâme In Terms of Class Features

Yeter Torun Öğretmen

Mit ve Efsanelerdeki "Çingene" Algısının Türkçe Atasözü, Deyim ve Kalıp Sözlerdeki Görünümleri. s, 85-94

Perception of Gypsy in Myths and Legends Appearance in Turkish Proverbs, Idioms and Phrases

Merve Ergüt

Memlûk Kıpçakçasıyla Yazılmış Okçuluk Kitabı Hulâsa Üzerine Tespitler. s, 95-101

Determinations on the Archery Book Hulâsa Written in Mamluk Kipchak

Can Özgür

Ziya Gökalp'ın I. Dünya Savaşı İle İlgili Şiirlerinde Dil ve Üslup. s, 102-117

Language And Style In Ziya Gökalp's Poems About The I. World War

Zeliha Gaddar

Cengiz Aytmatov'un Birinci Mugalim Adlı Eserine Özgüsal Bir Yaklaşım Denemesi. s, 118-128

An Essay in Realia Approach The First Teacher Work of Cengiz Aytmatov

Cüneyt Akın

Klasik Azerbaycan Edebiyatının Son Sufisi: Nebati. s, 129-139

Nebati: As the Last Sufi Poet of Classical Azerbaijan Literature

Sadreddin Hüseyin

Kastamonu ve Yöresi Ağzlarında Zarf-Fiiller. s, 140-157
Verbal Adverb Affixes in Dialects of Kastamonu District
Ergün Acar

Mihail Bakhtin'in Kronotop Kuramına Göre, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın "Saatleri Ayarlama Enstitüsü" Adlı Romanında Zaman Sorunsalı. s, 158-167
The issue of time in Ahmet Hamdi Tanpınar's novel "Institut of Time" according to Mikhail Bakhtin's theory of kronotop
Mzisa Buskivadze

Orhon Yazıtlarında İleri Ögeler. s, 168-215
Forward Elements in Orkhon Inscriptions
Ahmet Karaman

Esrârü'l-Ârifîn Adlı Eserin İ.Ü. Nadir Eserler Kütüphanesi Nüshasındaki /b/ > /p/ ve /c/ > /ç/ Tonsuzlaşmaları Üzerine. s, 216-227
Based on Devoicings /b/ > /p/ ve /c/ > /ç/ in the Copy of Esrârü'l-Ârifîn I.U. Nadir Eserler Library
Ömer Güven

Kitap Tanıtım ve Değerlendirme: Tarihî Kuzeybatı Kıpçakçası Fiil Yapım Ekleri ve Tarihî Karşılaştırmalı Etimolojik Fiil Sözlüğü. s, 228-232
Historical Northwestern Kipchak Verb Construction Affixes and Historical Comparative Etymological Verb Dictionary
Gülşah Gödek

Kitap Tanıtım ve Değerlendirme: Şiirde Derin Yapı Metafor: Modern Türk Şiiri Üzerine Bir İnceleme. s, 233-238
Deep Structure Metaphor in Poetry: A Study on Modern Turkish Poetry
Nurullah Kaçmaz

Kitap Tanıtım ve Değerlendirme: Keskin, Ahmet. (2020). Adbilim, Kültürdilbilim ve Folklor Odağında Türk Kültüründe Lakaplar. Ankara: Akçağ Yayınları. 221 s. ISBN: 978-605-342-557-1. s, 239-243
Keskin, Ahmet. (2020). Türk Kültüründe Lakaplar, Ankara: Akçağ Yayınları. 221 s. ISBN: 978-605-342-557-1
Sinan Yaman

Kitap Tanıtım ve Değerlendirme: Kırış, Necati (2020). Hıçkırık, İstanbul: Akademi Yayınları, 108 s. 13X19 cm, ISBN: 978-605-7747-18-1. s, 244-252
Kırış, Necati (2020). Hiccup, İstanbul: Academy Publications, 108 p. 13X19 cm, ISBN: 978-605-7747-18-1.
Salih Okumuş

DEDE KORKUT
MAKALELER/ Articles